

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoE/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213205876
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4213205876.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom 831 04 Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 45 869 464, zastúpený advokátskou kanceláriou verita, s.r.o., so sídlom 821 08 Bratislava - mestská časť Ružinov, Miletičova 5B, IČO: 35 940 875, proti povinnému: W. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX F., H. XXX/X, o vymoženie sumy 969,49 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno z 27. júna 2014, č. k. 6Er/434/2013-33, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd v konaní pokračuje s právnym nástupcom oprávneného, so spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom 831 04 Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692.

II. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

III. Povinnému voči oprávnenému nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznáva. n

odôvodnenie:

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ a ako exekučný súd v zmysle § 45 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom do 31. 03. 2017, ďalej len „Exekučný poriadok“) uznesením z 27. júna 2014, č. k. 6Er/434/2013-33, zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

3. V odôvodnení uznesenia súd poukázal na to, že súdny exekútor doručil tunajšiemu súdu dňa 21.03.2013 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie voči povinnému o vymoženie 969,49 eur s príslušenstvom a trov exekúcie na podklade exekučného titulu- právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku- Rozhodcovského súdu zriadený pri Rozhodcovská, Arbitrážna a Mediačná, a.s., so sídlom Trnavská cesta 7, 831 04 Bratislava, IČO: 35 862 882, sp. zn. IBC12100315 zo dňa 05. 01. 2012.

4. Na základe predloženého exekučného titulu, súd z odôvodnenia zistil, že právny predchodca oprávneného - Poštová banka, a.s. uzatvoril s povinným dňa 19. 08. 2008 Zmluvu o úvere č. 7062738508. Podľa uvedenej zmluvy právny predchodca oprávneného poskytol povinnému úver vo výške 995,82 Eur a povinný sa zaviazal vrátiť poskytnuté prostriedky v pravidelných mesačných splátkach so splatnosťou uvedenou v Zmluve o úvere. Pohľadávku voči povinnému oprávnený

nadobudol na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenou dňa 15. 12. 2010 so spoločnosťou BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu rozhodovať spory vzniknuté zo Zmluvy sa nachádza v bode 18 VOP. Samotné VOP nie sú osobitne podpísané, pričom tvoria samostatný dokument. Ako bolo uvedené vyššie, vzhľadom na skutočnosť, že rozhodcovská zmluva je samostatnou zmluvou s vlastným právnym osudom musí byť aj samostatne podpísaná, a preto nemožno akceptovať odkaz hlavnej zmluvy na Zmluvné dojednania, v ktorých je dohodnutá rozhodcovská doložka v článku 11 zmluvy - prechodné a záverečné ustanovenia: „zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody klient prijíma návrh banky na riešenie vzájomných sporov vzniknutých na základe alebo súvisiacich s uzatvorenou zmluvou o úvere v rástane sporov o platnosť, výklad a zánik v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom zriadenom pri spoločnosti Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s.“. Vo všeobecnosti je zvykom, že zmluvy, dokumenty a písomnosti sa podpisujú na konci poslednej strany a súd má za to, že tomu tak bolo aj v tomto prípade a účastníci zmluvného vzťahu podpísali Zmluvu na jej konci, čo je v tomto prípade nepochybné. Rovnako je nepochybné, že Zmluvné dojednania neboli podpísané vôbec, preto je rozhodcovská doložka v nich dohodnutá neplatná a účastníkov nezaväzuje. Navyše právny predchodca oprávneného v takto dojednanej rozhodcovskej doložke núti k riešeniu sporov so zmluvy pred ním vopred určeným rozhodcovským súdom čo povinný (ako spotrebiteľ) nemal možnosť ovplyvniť ani individuálne dojednať. Ak je rozhodcovská zmluva neplatná, alebo ak neexistuje, rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľným exekučným titulom, v čom je jednotná aj súdna prax (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn.: 3Cdo 146/2011 a ďalšie, ktoré sú uvedené aj v rozhodnutí odvolacieho súdu). Na základe vyššie uvedeného súd vyhodnotil rozhodcovskú doložku ako doložku, ktorá nie je dojednaná platne pre nedostatok písomnej formy a na základe toho súd nepristúpil k skúmaniu primeranosti, zákonnosti a možnosti plnenia, úroku z omeškania a zmluvnej pokuty, ktoré boli oprávnenému priznané exekučným titulom, nakoľko predmetný rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľným exekučným titulom a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

6. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, žiadajúc odvolací súd, aby rozhodnutie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovuje, alebo alternatívne, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Uviedol, že súd prvej inštancie prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o vydanie poverenia, pričom prekročenie spočíva v skúmaní iných listín ako pripúšťa výslovné znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Rozhodnutie tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nedostatočne zisteného skutkového stavu a zároveň ním súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom. Z povahy veci teda nie je možné priznať exekučnému súdu väčší rozsah vecnej preskúmvanej pôsobnosti, než akou v prospech uvedenej interpretácie nesvedčia len jazykové, logické, axiologické a systematické dôvody, ale aj premenné historického výkladu. V súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16. 06. 2009 sp. zn. 4Cdo 159/2009.

8. Uviedol, že o platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Teda ak existuje prekážka res iudicata, konanie súdu porušuje článok 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Z. z. Ústavy SR, keďže štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Súd svojím konaním nerešpektoval ust. § 35, § 40 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. a na podporu svojich tvrdení poukázal na nálezy Ústavného súdu II. ÚS 499/2012 a PL. ÚS 21/08, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil. Uviedol, že nie je možné, aby súdy ignorovali vôľu zákonodarcu, ktorú jasne vyjadril pri konštruovaní vzťahu medzi súdnym a rozhodcovským konaním. Zdôraznil, že v zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, Poštová banka, a. s. postupovala v súlade s § 93b zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. Klient rozhodcovskú doložku neodmietol, čo je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. Súd zamietol poverenie z dôvodu, že exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, avšak opomenul tú skutočnosť, že oprávnený je zo zákona povinný klientovi ponúknuť návrh rozhodcovskej doložky. Pokiaľ by tak neurobil, došlo by k porušeniu zákona o bankách, avšak aj napriek splneniu si zákonom

stanovenej povinnosti, súd práve týmto splnením zákonnej povinnosti dôvodí zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia.

9. Ďalej súd porušil zákaz retroaktivity vo vzťahu k ust. § 52a Občianskeho zákonníka. Nesprávne aplikoval § 53 ods. 4 OZ a porušil § 215 CSP. Zároveň sa nijako nevysporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné súdy toho istého stupňa alebo samotný exekučný súd. V prípade, ak by zmluva neobsahovala rozhodcovskú doložku, ktorá je v konečnom dôsledku vôľou oboch strán, a konanie by prebiehalo na štátnom súde, súd sa nevyjadril, akým iným spôsobom by si slabšia strana svoj osud v závažnej veci, akou by bol prípadný neskorší proces, dokázala náležite napláňovať. V rozhodcovskom konaní rozhodujú traja rozhodcovia, pričom žalobca a žalovaný si určia každý jedného rozhodcu. V rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom sú výhradne odborne spôsobilé a bezúhonné fyzické osoby s právnickým vzdelaním, čo zabezpečuje prinajmenšom rovnakú úroveň ochrany práv sporových strán, a teda aj dlžníka ako spotrebiteľa. Súd prvej inštancie odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom a vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu. Civilný sporový poriadok, Exekučný poriadok a dokonca ani ZoRK neposkytuje oporu pre záver, že by exekučný súd mohol vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku rozhodovať ako súd, konajúci vo veci samej.

10. Konštruovaním nového skutkového stavu bez účasti oprávneného a odňatím možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu. Ak exekučný súd pri rozhodovaní o vydaní poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vykonáva iné dôkazy než tie, ktoré sú výslovne uvedené v citovanom ustanovení (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia), ako aj v prípadoch, keď exekučný stav (či už po vykonaní takýchto dôkazov, alebo bez toho) na ťarchu oprávneného reviduje skutkový stav, na ktorom je založený exekučný titul, je povinný dať oprávnenému možnosť sa k takto vykonaným dôkazom a takto novo vytvorenej procesnej situácii vyjadriť.

11. V súvislosti s aplikáciou sekundárneho práva EÚ a judikatúry mal za to, že smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva vnútroštátnym orgánom. Záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky teda nemožno oprieť o Smernicu EHS č. 93/13/EHS, keďže ide výlučne o akt sekundárnej povahy a jeho priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny, nie interpretačný. V súvislosti s neprijateľnosťou rozhodcovskej doložky taktiež nie je možné brať do úvahy judikatúru ESD, keďže sa vzťahuje na rozhodcovské doložky všeobecne, alebo rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách, nie však voči jednotlivcom - a teda ani voči účastníkom tohto konania. Konštatoval, že súd prvej inštancie porušuje princíp právnej istoty a legitímnych očakávaní, keďže exekučné súdy v skutkovo a právne obdobných veciach poverenie niekedy zamietnu a inokedy vydajú. Podotkol, že súdy svojím konaním neprímerane zvýhodňujú povinného v exekučnom konaní, a to len na základe postavenia spotrebiteľa. Oprávnený zastáva právny názor, že postupom súd bol porušený princíp rovnosti účastníkov konania, keďže bez toho, aby povinný urobil akýkoľvek právny úkon, bol nezákonne zvýhodnený len na základe svojho postavenia. Exekučný súd takýmto konaním nahrádza pasivitu povinného, svojím konaním a svojou vôľou. Takýmto spôsobom sú spotrebiteľia motivovaní k pasivite namiesto toho, aby boli vedení k dodržiavaniu zákonov a povinností.

12. Uviedol, že predmetom skúmania je plnenie vyplývajúce z rozhodcovského rozhodnutia, teda nie okolností, ktoré predchádzali vydaniu tohto exekučného titulu. Z preskúmaného rozhodnutia exekučného súdu nie je zrejмый obmedzený rozsah preskúmania materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu - rozhodcovského rozhodnutia.

13. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné, preto uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že exekučné konanie sa začalo návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnemu exekútorovi Mgr. Jane Sitášovej, so sídlom Exekútorského úradu v Bratislave, Astrová 2/A, dňa 07. 03. 2013 v neprospech povinného o vymoženie sumy 969,49 eura s príslušenstvom, na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok sp. zn.

IBC12100315 zo 05. 01. 2012 vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a. s., ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22. 02. 2012 a vykonateľnosť dňa 26. 02. 2012. Exekučným titulom bola povinnému (žalovanému) uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému (žalobcovi) dlžnú istinu vo výške 969,49 eura, úrok vo výške 24 % ročne zo sumy 969,49 eura od 02. 09. 2010 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 969,49 eura od 02. 09. 2010 do zaplatenia, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslenú ku dňu započítania poslednej čiastočnej úhrady po predčasnej splatnosti celého úveru vo výške 200,35 eura, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslenú za obdobie odo dňa nasledujúceho po dni poslednej čiastočnej úhrady žalovaného po predčasnej splatnosti celého úveru do dňa 01. 09. 2010 vo výške 248,91 eura a náhradu poplatku za rozhodcovské konanie vo výške 56,75 eura, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

15. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP s ustanovenými výnimkami z tohto základného pravidla.

16. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

17. Podľa § 470 ods. 2 CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

18. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

19. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

20. Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

21. Krajský súd v Nitre zistil, že oprávnený bol ku dňu 09. 08. 2017 vymazaný z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka číslo: 6058/B z dôvodu jeho zlúčenia s obchodnou spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, ktorá je jeho univerzálnym právnym nástupcom. Z tohto dôvodu rozhodol odvolací súd v zmysle § 64 CSP tak, ako je uvedené v druhom výroku tohto uznesenia, že v konaní pokračuje s právnym nástupcom oprávneného - so spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a. s.

22. Podľa § 243d ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 01. 2015, exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

23. Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 01. 2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

24. Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti, alebo postihuje majetok.

25. Podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených (§ 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku).

26. Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak je exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená. V rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. 10. 2011 sp. zn. 3Cdo/146/2011 a zo dňa 18. 01. 2012 sp. zn. 6Cdo/143/2011 Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí ako exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd.

27. Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul. Exekučný súd je už v štádiu tohto posudzovania povinný ex officio skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok, je exekučný súd - tak v prípade rozsudku všeobecného súdu, ako aj v prípade rozsudku rozhodcovského súdu - povinný skúmať, či ide o rozsudok vykonateľný (§ 39 ods. 2 a § 41 Exekučného poriadku); v rámci toho exekučný súd skúma, či rozsudok vydal orgán s právomocou vydať takýto rozsudok (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/225/2011 zo dňa 11. 12. 2012).

28. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. v tomto prípade platnej) rozhodcovskej zmluvy (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3Cdo/122/2011).

29. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012). V danej veci súdy konajú v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretujú a aplikujú, ich úvahy vychádzajúce z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

30. Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom

konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13. 10. 2011).

31. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, preto odvolací súd potvrdzuje vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu bol právny vzťah medzi oprávneným a povinným správne posúdený ako vzťah spotrebiteľský, ktorý používa zvýšenú právnu ochranu v zmysle osobitných právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa, t. z., že je nutné aplikovať spotrebiteľské právo. Rozhodcovský súd od počiatku neprístupoval pri svojom rozhodovaní vo veci ako ku konaniu, ktorého účastníkom je spotrebiteľ. Na základe uvedených skutočností odvolací súd preskúmal exekučný titul z hľadiska občianskeho práva alebo z hľadísk ochrany spotrebiteľa podľa osobitných právnych predpisov.

32. Tento záver je napokon aj v súlade so zásadou hospodárnosti exekučného konania. Exekučný súd je v zmysle tejto zásady povinný v rámci svojich možností dbať o to, aby trovy exekúcie tak na strane súdneho exekútora, ako aj na strane účastníkov (aj na strane súdu) boli čo najmenšie. Výklad, podľa ktorého by mal súd vydať poverenie pre súdneho exekútora aj vtedy, ak je zjavné, že exekučný titul - rozhodcovský rozsudok odporuje ustanoveniu § 45 ZoRK, a následne by mal exekučné konanie zastaviť, je s touto požiadavkou na exekučné konanie v priamom rozpore. Nemožno totiž strácať zo zreteľa, že vydaním poverenia exekútorovi vzniká povinnosť postarať sa o vykonanie exekúcie (§ 46 ods. 1 Exekučného poriadku), teda povinnosť vydať upovedomenie, na ktoré môže povinný reagovať námietkami. Vydanie upovedomenia, ako aj námietky povinného sú pritom procesné úkony, ktoré sú na strane exekútora, resp. povinného spojené s trovami. Navyše, tento postup exekučného súdu by predstavoval i plytvanie časom, silami a v neposlednom rade i rozpočtovými prostriedkami súdu na zbytočné vydávanie viacerých aktov (súdneho poverenia a uznesenia o zastavení exekúcie), ich následné doručovanie a podobne. Predpokladom materiálnej a formálnej vykonateľnosti akéhokoľvek rozhodnutia, ktoré má byť exekučným titulom je, že takéto rozhodnutie vznikne pred orgánom, ktorý koná a rozhoduje v súlade so svojou právomocou a podľa vopred stanovených pravidiel. Rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc od čl. 10, bodu 10.2.2 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré majú vopred predtlačenú podobu pred ich podpísaním. Odvolací súd k veci ďalej uvádza, že ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacjej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zjavné, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro C 168/05, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98). Na základe rozhodcovskej doložky konštatoval, že zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú v budúcnosti budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v čl. 10, II. časti VOP (Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a. s.), ak bude žalobcom Banka a v rozhodcovskom konaní alebo v konaní pred všeobecným súdom SR, ak bude žalobcom klient. Takto dohodnutá rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, a to v neprospech spotrebiteľa. V danej veci je rozhodcovská doložka súčasťou všeobecných podmienok poskytnutia úveru k formulárovej zmluve, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu, obsah tejto zmluvy nemal povinný ako spotrebiteľ reálnu možnosť ovplyvniť, pričom dojednanie takejto doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Odvolací súd zastáva názor, že nemožno založiť právomoc rozhodcovského súdu na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Takto vydal rozhodnutie orgán, ktorý nemal vo veci právomoc konať, preto ak dané rozhodnutie síce existuje kauzálne, je normatívne nezáväzná a exekučne nevykonateľná, a teda súd prvej inštancie pri zamietnutí poverenia na výkon exekúcie súdneho exekútora postupoval správne.

33. Ochrana spotrebiteľov, ktorú legislatíva európskej únie a členských štátov zabezpečuje, má za cieľ nad rámec základných zásad súkromného práva ako autonómia zmluvných strán, či pacta sunt servanda, zvýšiť ochranu záujmov spotrebiteľov. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Táto zákonná definícia vymedzuje jeden zo subjektov spotrebiteľskej zmluvy (ak je táto za spotrebiteľskú zmluvu považovaná), pričom dôvodom zavedenia a konkretizácie subjektu

vzťahov „obchodných“ - spotrebiteľských v právnom poriadku je zvýraznenie potreby ochrany týchto subjektov pred „silnejšími“ subjektmi. Dôvody takejto potreby možno hľadať v charaktere priemerného spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právnych vzťahov najmä pre aktuálnu potrebu uspokojenia svojich spotrebiteľských potrieb. Iná kvalita bdelosti v procese kontraktácie sa vyžaduje od subjektu - zmluvnej strany - nespotebiteľa, a iná kvalita bdelosti sa vyžaduje od spotrebiteľa. Každý sa má predovšetkým starať o svoje veci sám, tzn. sám musí niesť dôsledky svojich rozhodnutí, preto možno uzavrieť, že nemožno zbaviť ani spotrebiteľa civilnej zodpovednosti za neplnenie si povinností vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv. Súdnu ochranu však nemožno uprieť ani menej bdelému, či skoro pasívnemu až ľahostajnému spotrebiteľovi. Jeho ochrana je založená a rozsahom upravená zákonom, preto možno ochrániť spotrebiteľa len v obmedzenom rozsahu. Ak teda zákon stanovuje, že neprijateľnou podmienkou (s dôsledkom neplatnosti) je najmä ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, potom stanovenie konkrétneho rozhodcovského orgánu, ktorý vec prejedná, patrí tiež do množiny neprijateľnej praktiky, t. j. podmienky, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach práve z dôvodov uvedených v predchádzajúcich odsekoch tohto rozhodnutia.

34. Odvolací súd poznamenáva, že prijateľnou rozhodcovskou doložkou obsiahnutou v rozhodcovskej zmluve môže byť taká, ktorá bude so svojimi dôsledkami ozrejmená spotrebiteľovi v čase a spôsobom (bez pridaných „motivačných“ podmienok), kedy si aj priemerný spotrebiteľ dôsledky založenia právomoci rozhodcovského orgánu uvedomí, pričom doložka nevylúči a ozrejmi spotrebiteľovi možnosť vec prejednať v súdnom konaní, pôjde o väčšmi prijateľnú podmienku v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Napokon možnosť alternatívne si vybrať rozhodcovské, alebo súdne konanie nemá byť len napísané (v čase zníženej bdelosti spotrebiteľa), ale musí sa javiť a byť naplnené vo vzťahu k priemernému spotrebiteľovi aj fakticky.

35. Záver o prijateľnosti (primeranosti) spornej rozhodcovskej doložky nemožno oprieť ani o odvolaním citovanú úpravu zo zákona o bankách (§ 93b ods. 1 a 2).

36. Uvedené ustanovenia prekračujú rámec úvah potrebných na vyriešenie príslušného problému, či zákonodarcu k „obohateniu“ zákona o bankách viedla nedôvera v schopnosť všeobecných súdov dostatočne rýchlo či účinne zabezpečiť vymožiteľnosť pohľadávok bankového sektora alebo presvedčenie o poskytnutí aj klientom bánk dostatočného prostriedku ochrany práv alternatívou v podobe rozhodcovského konania. Odvolací súd dodáva, že požiadavkou na neodvolateľnosť návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v zmysle § 93b ods. 1 zákona o bankách treba rozumieť len požiadavku, aby pre prípad rozhodnutia sa klienta z akéhokoľvek dôvodu pre uzavretie rozhodcovskej zmluvy nemusel čeliť prípadnému rozmysleniu si takéhoto zámeru zo strany banky, najmä však návrhom na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v kontexte § 93b ods. 1 a ods. 2 vety druhej zákona o bankách, môže byť len návrh v podobe umožňujúcej klientovi (spotrebiteľovi) jeho pomerne jednoduché odlišenie od ostatných zmluvných podmienok predkladaných mu druhou stranou zmluvného vzťahu a tiež jeho rovnako bezproblémové oddelenie od ostatného obsahu zmluvy (tak, aby klientovi nespôsobilo žiadne ťažkosti, vrátane prípadného rizika čakania na prepracovanie návrhu zmluvy, trvanie na odstránení pre neho neakceptovateľnej rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky). Požiadavku na takto ponúknutý (predložený) návrh nemožno považovať za splnenú, ak banka návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy začlení medzi iné zmluvné podmienky, a to dokonca ani nie priamo do zmluvy (o samostatnej rozhodcovskej zmluve ani nehovoriac), ale len do vlastných všeobecných obchodných podmienok, u ktorých je známe, že sa s nimi klient (spotrebiteľ) v čase pred uzavretím zmluvy dostatočne podrobne, či často i vôbec neoboznamuje (hoci spravidla v zmluve potvrdzuje presný opak). Nepochybne práve nedôsledné napĺňanie zámeru vyvoditeľného už z pôvodného znenia zákona č. 603/2003 Z. z v praxi viedlo k neskoršej úprave doplnením (s účinnosťou od 1. decembra 2009) povinnosti poskytnúť klientovi možnosť voľby a tiež zodpovedajúceho poučenia. Práve oprávnený tak nad rámec neprimeranej (neprijateľnej) podmienky, konštatovanej napadnutým uznesením a predstavovanej konkrétnou podobou rozhodcovskej doložky, odvolaním upozornil na ďalší dôvod, pre ktorý rozhodcovskú doložku bolo treba považovať za neprijateľnú.

37. Poukazujúc na vyššie uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol vo výroku vecne správne, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

38. Odvolací súd o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 tak, že v tomto štádiu konania procesne úspešnému povinnému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči oprávnenému nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli a ani si žiadne neuplatnil.

39. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).